

Motion till riksdagen

1988/89: Fi95

av Anita Johansson m. fl. (s)

med anledning av prop. 1988/89: 150 med förslag till slutlig reglering av statsbudgeten för budgetåret 1989/90, m. m. (kompletteringspropositionen)

I kompletteringspropositionen föreslås en omläggning av den ekonomiska politiken inriktad på att dämpa efterfrågeexpansionen bl. a. genom en tidsbegränsad höjning av mervärdesskatten och den allmänna löneavgiften. I proposition nr 1988/89: 151 föreslås att den allmänna löneavgiften skall höjas med 2 procentenheter utom för Stockholm/Södertälje A-region där höjningen skall uppgå till 5 procentenheter för ersättningar som inte utges av kommun, landsting eller kyrklig kommun.

I kombination med de förändringar, som samtidigt föreslås i den kommunala skatteutjämningen blir den sammanlagda effekten av dessa åtgärder för kommunerna och landstinget i Stockholms län betydande. Det kan antas att de sammanlagda effekterna uppgår till ett belopp som motsvarar en skattehöjning på 50 öre till 1 : 20 kronor eller motsvarande minskning av utgifterna, trots de höjningar som samtidigt sker av statsbidraget till barnomsorgen. Enbart förslaget om höjd mervärdesskatt betyder uppskattningsvis 15 – 20 öre per skattekrona.

Vi har förståelse för behovet av en allmän ekonomisk åtstramning liksom strävandena att utjämna skillnader i ekonomiska förutsättningar mellan olika kommuner.

De sammanlagda effekterna av dessa åtgärder för Stockholmsregionens invånare blir dock betydande.

Stockholmsregionen kämpar med betydande svårigheter för att klara ett angeläget bostadsbyggande med dess följdinvesteringar liksom att upprätthålla servicen inom vård och kollektiva kommunikationer. Det finns också ett stort behov av upprustning av slitna skolmiljöer och förbättring av den allmänna sociala och kulturella miljön i befintliga bostadsområden. Inriktningen av vissa av de föreslagna åtstramningsåtgärderna riskerar att försvåra det mycket angelägna arbetet på att skapa en bättre inomregional balans i Storstockholmsområdet.

Den allmänt positiva ekonomiska utvecklingen i Stockholmsregionen har sin tyngdpunkt i de expansiva områdena i nordväst ut till Arlanda och inkluderar också Uppsala – Håbo-området. I betydligt mindre omfattning har expansionen nått de södra länsdelarna, Södertälje, Nynäshamn, Botkyrka och Haninge, och ett par kommuner, Upplands-Bro och Norrtälje, i norr. De regionala skillnaderna består och förstärks. Det sedan lång tid pågående arbetet med att skapa en bättre regional balans måste därför fortsättas och förstärkas.

Expansionen har också lämnat befolkningsgrupper utanför den allmänna välfärdsökningen. Dit hör barnfamiljer och ensamstående med låga inkomster, som kämpar med de i storstadsområdet höga levnadsomkostnaderna. Dit hör vidare olika grupper av arbetslösa och handikappade, som även i högkonjunkturen lever på social minimistandard.

Mot denna bakgrund framstår det som angeläget att bevakningen skärps och att handlingsberedskapen förstärks inför de sociala effekter, som riskerar att uppkomma i Stockholmsområdet. Regeringen bör få i uppdrag att med skärpt uppmärksamhet följa den sociala utvecklingen och föreslå de åtgärder som kan bli nödvändiga.

Enligt vår mening finns skäl för en viss differentiering av höjningen av den allmänna löneavgiften. Stora delar av Stockholms län liksom delar av Uppsala län (Uppsala – Håbo-området) är mer överhettade än andra delar av landet. I viss mån innebär också propositionen 1988/89:151 om höjning av den allmänna löneavgiften att sådana hänsyn beaktas.

Det finns dock starka skäl för att den här nämnda överhettade regionen (Stockholmsområdet och anknypande delar av Uppsala län) måste behandlas mera differentierat än som gjorts i propositionen. Hänsyn måste tas till bl. a. de inomregionala obalanserna mellan norr och söder liksom betydelsen av olikheterna i ekonomisk, näringslivsmässig och social struktur.

Inom ramen för en oförändrad total åtstramningseffekt bör därför övervägas möjligheterna till jämkningar i dessa delar av regeringsförslaget. Inriktningen av en sådan jämkning bör vara sådan att effekterna mildras i de utsatta kommunerna och att åtgärderna tydligare träffar mer överhettade delar och verksamheter inom Storstockholm – Uppsala – Håbo-regionen.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en jämkning av höjningen av den allmänna löneavgiften vad avser Storstockholm – Uppsala – Håbo-regionen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att med skärpt uppmärksamhet följa den sociala utvecklingen i Stockholmsregionen och vidta de åtgärder som denna kan komma att aktualisera.

Stockholm den 10 maj 1989

Anita Johansson (s)

Sven-Åke Nygårds (s)

Sören Lekberg (s)

Margareta Persson (s)

Aina Westin (s)

Hans Göran Franck (s)

Lennart Andersson (s)

Erkki Tammenoksa (s)

